

Směrnice č. SM-ORG-05

Etická pravidla

	Jméno	Pozice	
Zpracoval	Mgr. et. Mgr. Ladislava Šnajdrová	Manager kvality	
Připomínkoval	MUDr. Petr Fila, Ph.D.	Náměstek pro LPP	
	MUDr. Jiří Pol, Ph.D.	Předseda etické komise Garant	
	Mgr. Jana Jahodová	Náměstkyně pro ošetřovatelskou péči	
	Mgr. Bc. Hana Mimochodková	Právník	
Schválil	Doc. MUDr. Petr Němec, CSc., MBA	Ředitel	
Účinnost od	21.05.2024	Verze	4.0
Revize	20.05.2026	Nahrazuje předpis	SM-ORG-05 verze 3.0

Obsah

1	Účel.....	3
2	Rozsah platnosti	3
3	Pojmy a zkratky	3
3.1	Pojmy	3
3.2	Zkratky	3
4	Odpovědnosti a pravomoci	3
5	Popis	3
5.1	Etické zásady ve vztahu k pacientům	3
5.2	Etický kodex lékařů	3
5.2.1	Lékař a výkon povolání	4
5.2.2	Lékař a pacient	5
5.2.3	Vztahy mezi lékaři	5
5.2.4	Lékař a nelékař	6
5.3	Etický kodex zdravotnického pracovníka nelékařských oborů.....	6
5.4	Etické zásady ve vztahu k CKTCH, ke spolupracovníkům a ostatním subjektům vně i uvnitř CKTCH.....	7
6	Související dokumenty.....	7
6.1	Obecně závazné právní předpisy v platném znění	7
	Stavovský předpis č. 10 – Etický kodex České lékařské komory novelizovaný	7
6.2	Dokumenty CKTCH.....	7

1 Účel

Směrnice stanovuje, jakým způsobem se chovají zaměstnanci CKTCH při výkonu své práce k pacientům, spolupracovníkům a ostatním subjektům vně i uvnitř CKTCH.

2 Rozsah platnosti

Směrnice je určena všem zaměstnancům CKTCH.

3 Pojmy a zkratky

3.1 Pojmy

-

3.2 Zkratky

CKTCH – Centrum kardiiovaskulární a transplantační chirurgie

LPP – léčebně preventivní péče

4 Odpovědnosti a pravomoci

Etická pravidla jsou pro každého zaměstnance CKTCH závazná. Nedodržování může být posuzováno jako porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k zaměstnancem vykonávané práci se všemi z toho vyplývajícími důsledky.

5 Popis

5.1 Etické zásady ve vztahu k pacientům

Zaměstnanci dodržují Úmluvu o lidských právech a biomedicině, dodržují práva pacientů tak, jak jsou vyjádřena v platných právních předpisech a etických kodexech.

Zaměstnanci zachovávají úctu k životu, respektují lidská práva, přistupují ke každému člověku jako k jedinečné osobnosti, s pochopením, s úctou, se zdvořilostí a empatií, s trpělivostí a bez ohledu na rasu, náboženské vyznání, pohlaví, věk, sociální postavení, politické přesvědčení či sexuální orientaci.

Při jednání s pacienty a jejich blízkými se dodržují obecně uznávané a platné zásady slušného chování.

Zaměstnanci chrání informace o pacientech, kterým se poskytují služby, bere se maximální ohled na jejich soukromí.

5.2 Etický kodex lékařů

1. Povinností lékaře je péče o zdraví jednotlivce i celé společnosti v souladu se zásadami lidskosti, v duchu úcty ke každému lidskému životu od jeho počátku až do jeho konce a se všemi ohledy na důstojnost lidského jedince.
2. Úkolem lékaře je chránit zdraví a život, mírnit utrpení, a to bez ohledu na národnost, rasu, barvu pleti, náboženské vyznání, politickou příslušnost, sociální postavení, sexuální orientaci, věk, rozumovou úroveň a pověst pacienta či osobní pocity lékaře.

3. Lékař má znát zákony a závazné předpisy platné pro výkon povolání a ty dodržovat. S vědomím osobního rizika se nemusí cítit být jimi vázán, pokud svým obsahem nebo ve svých důsledcích narušují lékařskou etiku či ohrožují základní lidská práva.
4. Lékař je povinen být za všech okolností ve svých profesionálních rozhodnutích nezávislý a odpovědný.
5. Lékař uznává právo každého člověka na svobodnou volbu lékaře.

5.2.1 Lékař a výkon povolání

1. Lékař v rámci své odborné způsobilosti a kompetence svobodně volí a provádí ty preventivní, diagnostické a léčebné úkony, které odpovídají současnému stavu lékařské vědy a které pro nemocného považuje za nejvýhodnější. Přitom je povinen respektovat v co největší možné míře vůli nemocného (nebo jeho zákonného zástupce).
2. Každý lékař je povinen v případech ohrožení života a bezprostředního vážného ohrožení zdraví neodkladně poskytnout lékařskou pomoc.
3. Lékař musí plnit své povinnosti v situacích veřejného ohrožení a při katastrofách přírodní nebo jiné povahy.
4. Lékař má právo odmítnout péči o nemocného z odborných důvodů nebo je-li pracovně přetížen nebo je-li přesvědčen, že se nevytvořil potřebný vztah důvěry mezi ním a pacientem. Je však povinen doporučit a v případě souhlasu zajistit vhodný postup v pokračování léčby.
5. Lékař nemůže být donucen k takovému lékařskému výkonu nebo spoluúčasti na něm, který odporuje jeho svědomí.
6. Lékař nesmí předepisovat léky, na něž vzniká závislost nebo které vykazují účinky dopingového typu, k jiným než léčebným účelům.
7. Lékař u nevléčitelně nemocných a umírajících účinně tiší bolest, šetří lidskou důstojnost a mírní utrpení. Vůči neodvratitelné a bezprostředně očekávané smrti však nemá být cílem lékařova jednání prodlužovat život za každou cenu. Eutanazie a asistované suicidium nejsou přípustné.
8. U transplantací se lékař řídí příslušnými předpisy. Odběru tkání a orgánů nesmí být zneužito ke komerčním účelům.
9. Lékař je v zájmu pacienta povinen důsledně zachovávat lékařské tajemství, s výjimkou případů, kdy je povinnosti souhlasem pacienta zbaven nebo je to stanoveno zákonem.
10. Lékař, který vykonává své povolání, je povinen odborně se vzdělávat.
11. Lékař je povinen při výkonu povolání vést a uchovávat řádnou dokumentaci písemnou nebo jinou formou. Ve všech případech je nutná přiměřená ochrana znemožňující změnu, zničení nebo zneužití.
12. Lékař nesmí sám nebo po dohodě s jinými ordinovat neúčelné léčebné, diagnostické a jiné úkony ze zjištěných motivů. V rámci své pravomoci nesmí poskytovat odborně neodpovídající vyjádření, z nichž by plynuly občanům neoprávněné výhody.
13. Pokud lékař doporučuje ve své léčebné praxi léky, léčebné prostředky a zdravotní pomůcky, nesmí se řídit komerčními hledisky, ale výhradně svým svědomím a prospěchem pacienta.
14. Lékař se podle svého uvážení účastní na prezentaci a diskusi medicínských témat na veřejnosti, v tisku, v televizi, rozhlasu, musí se však vzdát individuálně cílených lékařských doporučení ve svůj soukromý prospěch.
15. Lékař se musí zdržet všech nedůstojných aktivit, které přímo nebo nepřímo znamenají propagaci nebo reklamu jeho osoby a lékařské praxe a ve svých důsledcích jsou agitační

činností, cílenou na rozšíření klientely. Nesmí rovněž tyto aktivity iniciovat prostřednictvím druhých osob.

16. Nový způsob léčení je možné použít u nemocného až po dostatečných biologických zkouškách, za podmínek dodržení Helsinské konvence a Norimberského kodexu, pod přísným dohledem a pouze tehdy, pokud pacienta nepoškozuje.
17. Lékař si má být vědom své občanské úlohy i vlivu na okolí.

5.2.2 Lékař a pacient

1. Lékař plní vůči každému nemocnému své profesionální povinnosti. Vždy včas a důsledně zajistí náležitá léčebná opatření, která zdravotní stav nemocného vyžaduje.
2. Lékař se k nemocnému chová korektně, s pochopením a trpělivostí a nesníží se k hrubému nebo nemravnému jednání. Bere ohled na práva nemocného.
3. Lékař se má vzdát paternalitních pozic v postojích vůči nemocnému a respektovat ho jako rovnocenného partnera se všemi občanskými právy i povinnostmi, včetně zodpovědnosti za své zdraví.
4. Lékař je povinen pro nemocného srozumitelným způsobem odpovědně informovat jeho nebo jeho zákonného zástupce o charakteru onemocnění, zamýšlených diagnostických a léčebných postupech včetně rizik, o uvažované prognóze a o dalších důležitých okolnostech, které během léčení mohou nastat.
5. Zadržení informací o nepříznivé diagnóze nebo prognóze je možné individuálně v zájmu nemocného dle úvahy a svědomí lékaře. V těchto případech by měl lékař, pokud nemocný neurčil jinak, informovat rodinné příslušníky pacienta nebo osoby jemu blízké.
6. Lékař nesmí zneužít ve vztahu k nemocnému jeho důvěru a závislost jakýmkoliv způsobem.

5.2.3 Vztahy mezi lékaři

1. Základem vztahů mezi lékaři je vzájemně čestné, slušné a společensky korektní chování spolu s kritickou náročností, respektováním kompetence a přiznáním práva na odlišný názor.
2. Lékař v zájmu své stavovské cti i s ohledem na pověst lékařské profese nesmí podceňovat a znevažovat profesionální dovednosti, znalosti i poskytované služby jiných lékařů, natož používat ponižujících výrazů o jejich osobách, komentovat nevhodným způsobem činnost ostatních lékařů v přítomnosti nemocných a nelékařů.
3. Lékař kolegiálně spolupracuje s těmi lékaři, kteří současně nebo následně vyšetřují či léčí stejného pacienta. Předává-li z důvodných příčin nemocného jinému lékaři, musí mu odevzdat zjištěné nálezy a informovat ho o dosavadním průběhu léčby.
4. Lékař je povinen požádat dalšího nebo další lékaře o konzilium vždy, když si to vyžádají okolnosti a nemocný souhlasí. Je právem lékaře navrhnout osobu konzultanta. Závěry konziliárního vyšetření mají být dokumentovány zásadně písemnou formou a je povinností o nich informovat nemocného, se zvláštním důrazem tehdy, pokud se názory lékařů liší, a je právem lékaře vzdát se dalšího léčení, pokud se nemocný přikloní k jinému názoru konzultanta.
5. Lékař musí svou praxi vykonávat zásadně osobně. Zastupován může být jen dočasně, a to lékařem vedeným v seznamu České lékařské komory a splňujícím potřebné odborné předpoklady.

5.2.4 Lékař a nelékař

1. Lékař spolupracuje se zdravotními pracovníky vyškolenými v různých specializovaných činnostech. Pověří-li je diagnostickými nebo léčebnými úkoly a dalšími procedurami, musí se přesvědčit, zda jsou odborně, zkušenostmi i zodpovědností způsobilí tyto úkony vykonávat.
2. Lékaři není dovoleno vyšetřovat nebo léčit s osobou, která není lékařem a nepatří k zdravotnímu personálu. Tyto osoby nesmějí být přítomny ani jako diváci při lékařských výkonech. Výjimkou z uvedených zásad jsou osoby, které se u lékaře vzdělávají, nebo pracují v lékařských oborech a dalších osob, s jejichž přítomností pacient souhlasí, pokud není lékařsky zdůvodněných námitek.

5.3 Etický kodex zdravotnického pracovníka nelékařských oborů

1. Zdravotnický pracovník nelékařských oborů (dále jen „zdravotnický pracovník“) při své práci zachovává úctu k životu, respektuje lidská práva a důstojnost každého jednotlivce bez ohledu na věk, pohlaví, rasu, národnost, víru, politické přesvědčení a sociální postavení.
2. Zdravotnický pracovník je povinen přistupovat ke své práci s veškerou odbornou schopností, kterou má, s vědomím profesionální odpovědnosti za podporu zdraví, prevence nemoci, za obnovu zdraví a zmírňování utrpení, za přispění ke klidnému umírání a důstojné smrti.
3. Zdravotnický pracovník je povinen chránit informace o těch, kterým poskytuje své služby, bez ohledu na způsob, jakým jsou tyto informace získávány, shromažďovány a uchovávány. Povinnou zdravotnickou dokumentaci vede pečlivě a pravdivě, chrání ji před zneužitím a znehodnocením.
4. Zdravotnický pracovník nesmí podřizovat poskytování zdravotní péče komerčním zájmům subjektů, působících v oblasti zdravotnictví.
5. Zdravotnický pracovník při poskytování zdravotní péče respektuje životní hodnoty občanů, jejich životní zvyky, duchovní potřeby a náboženské přesvědčení, a snaží se vytvářet podmínky zohledňující individuální potřeby jednotlivců.
6. Zdravotnický pracovník v rozsahu své odbornosti a pravomoci poskytuje občanům informace, které jim pomáhají převzít spoluzodpovědnost za jejich zdravotní stav a případnou léčbu.
7. Zdravotnický pracovník považuje informace o pacientech za důvěrné a je si vědom povinnosti zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s výkonem svého povolání.
8. Zdravotnický pracovník nesmí zneužít ve vztahu k nemocnému jeho důvěry a závislost jakýmkoliv způsobem.
9. Zdravotnický pracovník aktivně usiluje o vlastní odborný, osobní a intelektuální růst po celou dobu svého profesionálního života a své nové znalosti a dovednosti se snaží využít v praxi.
10. Zdravotnický pracovník usiluje o co nejvyšší kvalitu a úroveň poskytované zdravotní péče.
11. Zdravotnický pracovník spolupracuje v rámci mezioborového týmu s ostatními odborníky tak, aby byly splněny všechny cíle plánu komplexní zdravotní péče o pacienta.
12. Zdravotnickí pracovníci se navzájem podporují ve svých odborných rolích a aktivně rozvíjí úctu k sobě i druhým.

13. Zdravotnický pracovník se snaží při poskytování zdravotní péče docílit vztahu založeného na důvěře, který ctí práva pacienta, reaguje na aktuální rozpoložení pacienta, současně jsou respektována práva a povinnosti zdravotnického pracovníka jako poskytovatele zdravotní péče.
14. Zdravotnický pracovník je odpovědný za kvalitu jím poskytované zdravotní péče a za co nejvyšší odbornou úroveň svého vzdělávání. Neustále snaží o rozvoj svého profesního zaměření a zvýšení své odborné úrovně.

5.4 Etické zásady ve vztahu k CKTCH, ke spolupracovníkům a ostatním subjektům vně i uvnitř CKTCH

- Zaměstnanci jednají za všech okolností profesionálně, dodržují zákony a další obecně závazné předpisy České republiky a VŘD CKTCH.
- Při poskytování zdravotní péče a plnění pracovních úkolů aktivně a efektivně spolupracují s ostatními zaměstnanci, případně odborníky z jiných oborů, a informují o všech faktorech, jež mohou mít vliv na kvalitu a úspěšnost vykonávané práce.
- Ke všem činnostem přistupují poctivě, čestně, eticky.
- Při jednání s ostatními zaměstnanci CKTCH, pacienty či dodavateli se dodržují zásady slušného chování a chovají se tak, aby nebylo poškozeno dobré jméno CKTCH.
- O pacientech CKTCH, nadřízených, podřízených i spolupracovnících mluví s a respektem.
- Dbá se na udržení a zvyšování prestiže svého povolání a CKTCH.
- Vždy se dává přednost profesionální odpovědnosti před svými soukromými zájmy.
- Zaměstnanci vynakládají úsilí, aby při své činnosti zajistili maximálně efektivní a ekonomické využívání finančních, materiálních a personálních zdrojů.
- Zaměstnanci vždy konají v souladu s Interním protikorupčním programem CKTCH, zejména nepřijímají jakékoliv peněžní prostředky nebo jiné výhody, jejichž přijetím má být nebo by mohlo být ovlivněno rozhodování zaměstnance CKTCH ve prospěch třetích osob. Upozorňují na jakékoliv podezření na korupční chování, o kterém se dozvěděli při plnění svých pracovních povinností.

6 Související dokumenty

6.1 Obecně závazné právní předpisy v platném znění

Stavovský předpis č. 10 – Etický kodex České lékařské komory novelizovaný
Etický kodex zdravotnického pracovníka nelékařských oborů
Věstník MZ 7/2004

6.2 Dokumenty CKTCH

SM-ORG-01 Organizační řád

[SM-ORG-14 Interní protikorupční program](#)